

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütőrőkön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

Megszívelendő tanács.

(Ü. L.) Az argentiniai husbehozatal kérdésében tett interpellációra adott válaszában mondott Serényi Béla gróf olyasmit is, amit nem árt megszívelni. És ez áll abból, hogy a magyar közvélemény semmi kérdésben nem áll egyöntetűen a kormány háta mögött, miként ez tapasztalható Ausztriában. Bármily kényes ügy tárgyalódik Ausztriával, az osztrák közvélemény azonnal sorakozik a kormánya mögé, míg nálunk ez másként van s e folytán nehezzé tétetik a magyar kormány sikerdus működhetése. Serényi elítélte az ily eljárást.

És valóban méltán ítéltette el!... Hiszen mit látunk az argentiniai hus kérdésében is? Mig az osztrák közvélemény és az osztrák sajtó az osztrák kormány mellé állt és ezzel a tárgyalások ottani kimenetelét előmozdította, addig Magyarországon ennek az ellenkezője történik. Nemzetközi szokás az, hogy akkor, midőn egy állam külföldi államokkal tárgyalásokat folytat, az ország érdekeinek megfelelőleg az egész köz-

vélemény a tárgyalások mellé áll és nem igyekszik ezt az alkalmat is felhasználni a kormány tamadására. Hogy ez az ország kárára van, az bizonyos. Hogyan kísérje siker a kormányi akcióit valamely kérdésben Ausztriával szemben, ha a magyar közvélemény nem áll együttesen a kormánya háta megett.

Hogy ezuttal a magyar kormány megállta a helyét, ez dicséretére válik. De ideje lenne végre a magyar közvéleménynek is okulni és megszívelni a Serényi kifogásait a nálunk divó szokás ellen.

Alkotmányos éránk kezdetén a kormány mögött állott a közvélemény a kényes kérdésekben. Mikor teszem fel az „és” szóról volt szó, hogy nem Ausztria-Magyarország a hivatalos címzés, hanem Ausztria és Magyarország, e követelés mellett kitartott az egész ország. Avagy a Jánszky-ügyben nem állt-e az egész magyar közvélemény a Tisza Kálmán háta mögött?... De hat akkor még az ellenzéki hivatás nem abból állott, hogy bármi uton hatalomra jutni, mit sem ügyelve az ország érdekeire.

Másfél tized óta, a kormányt buktatni akarok szeme folyton Bécs felé van irányulva. Onnét várják a Messiást a nyeregbe ülésre. Nem az döntő előttük, hogy valamely kérdésben a magyar álláspont győzedelmeskedjék az osztrák felett, — hanem azt lesik, hogy nem törik-e bele a bicska a magyar kormánynak a küzdelemben s akkor beáll az általuk várt kormányválság.

A kormányellenes lapok tele vannak „jól értesült” bécsi hírekkel a kormány állásának a megingásáról. Minden alkalmat felhasználnak, hogy kellemetlenkedjenek a kormánynak. Az udvarból állandó hírek vannak, a mik a kormány rovására esnek. És azt nem veszik észre, hogy ezen taktikázó manőverükkel a magyar álláspontot gyöngítik minden előforduló kérdésben, ha oda fent látják, hogy nem egyező a magyar közvélemény állásfoglalása.

De alkotmányjogi szempontból is agyályos az ily eljárás. Mentől inkább kéri a nálunk divó pártöznés, annál kevésbé bír súlylyal a magyar alkotmány által követelt eljárás. Hisz már néhai Ugron Gábor megirta a koalíziós ér-

Szent-Pétervár. (11)

(Utirajz.)

Irja: Molnár Gyula.

A Fontanka boulevardon láttuk a sötétveres téglából épített Anicskows palotát, melyet most az özvegy anyaczárnó lakik, ezt a XVIII-ik században Erzsébet csárna építette. Szemben vele nagyon szép a Sergius nagyherceg szintén veres téglából épített barokk stílyű palotája. Átmentünk az Anicskows hidon is, melynek négy sarkán hatalmas lovak láthatók, a mint az orosz muzsik a rakonczatlankodó és felágaskodó lovakat kötőféken tartva próbálják megszéledíteni.

Eljutottunk a város északkeleti részében a Preobraszenski testőrezrednek ágyukból készített igazán szép bronz és vasrácsal bekerített ötkupolás templomáig, melynek fényképét nem árulták s így meg sem lehetett kapni; láttuk a II-ik Katalin csárna által létesített görög oszlopesarnokos és kupolás, roppant hosszúra épített tauriai kastélyt, melyben az orosz duma, országgyűlés ülésezik. Megnéztük a szüeten II-ik Katalin által épített igen szép Smolny klastromot, mely főleg buzavirágszintű kékségével, fehér díszítéseivel kapta meg a

szemlélt. A temploma gazdag aranyozással és ezüst oltardíszítésekkel volt elhalmozva, az oltárhoz vezető lépcsők halványárga uralmárványból vannak faragva, remek fehér márványoszlopok a templom belsejében. Az egyik oltárnál végig hallgattuk az orosz pópa mely, bugásszerű hangon elmondott bassus-énekét, mely feledhetetlenül édes hurokat érintett meg szíveinkben. II-ik Katalin csárna ezt leányarvaház gyanánt alapította, hová a nemes származású előregedett hölgyeket veszik fel. Az ablakokban egy pár öreg matrona kíváncsian nezegette a hosszú kocsisorban előbukkant magyar társaságot. A templomot itt már négy sarkán nem gömbölyű, de négyszögletes kupolák vették körül, melyeknek hegye hegyes csucsban végződött.

Utunkban érintettük Szent-Pétervár legszebb középületeit, minő a népház, a börze oszlopos bejárata, a két emeletes gyönyörű szépművészeti akadémiát, a modernül épített rendkívül szép Marie színházat, mely egy hatalmas tér közepén áll, a szent háromság templomot, mely szintén egy nagy tér közepén emelkedik öt hatalmas, aranyozott kupolával, a négy bejáratnál hat hatalmas oszlop tartja a felső részét.

Ezen templom előtti téren áll a dicsőség

szobra, melynek hatalmas oszlopa a régi ágyukból van öntve és tetején egy angyal tartja a dicsőség babérkoszoruját. Roppant impozáns épület a konservatórium épülete, melyhez fogható szép épület keves található az egész kontinensen.

Délután Szentpétervár legszebb templomát az Izsák katedrálisat tekintettük meg. Ez a templom az orosz főváros legnagyobb temploma és a Newskij Prospekt végéhez közel levő Péter-téren emelkedik hatalmas közép kupolával, négy oldalt emelt hatalmas gránitoszlopon nyugvó bejárattal, melyeknek bronzból készült nagy ajtaja az orosz díszveret remeke. Csatak és szent jelenetek vannak megörökítve ezen kapukon. A hatalmas téren az egyik oldalon a szenatus palotája és a szent szindus sárgára meszelt két épülete bontakozik ki, míg a másik oldalon két-háromemeletes paloták sora zárja körül a Péter-ter folytatását képző Izsák-teret.

Az Izsák-templom gránit és márványból van építve, magassága 102 méter. A templom belseje a gazdag márvány malachit és lapislazuli oszlopoktól ékes, a főbejáratlalt szemben levő nagy oltár az óriási ezüst díszektől vakító. A drága kövek, briliáns, gyémántnak sok szép példányait itt is láthattuk nem is szigorú őrzés mellett. A tem-

ban, hogy a korona sulya a szerint lesz nagyobb, amint hanyatlik a magyar parlament tekintélye a párt-cselszövények folytán, a felfelé való liczitalással. Későn vette azt ugyan észre Ugron Gábor, a koalíció volt főembere. De az tény, hogy a magyar pártok egymás-elleni áskálódásával, nem tud semmi kérdésben erős közvélemény kialakulni, a mely imponálna ugy az udvarnak, mint a bécsi irányadó köröknek.

Legyenek ellentétes pártok. Ez nem baj! . . . De ne merüljön ki hivatásuk, a mindenároni hatalomra jutással. Ezen cél érdekében ne áldozzák fel az ország érdekét és ne tegyék lehetetlenné a közvélemény egységes kialakulását — az osztrákokkal vivandó kérdésekben, és más fontosabb belkérdésekben sem.

Ne legyen az ország örökös Csákszalma, mindég a hatalmi kérdés lebegjen csak a pártok szeme előtt. Ennek oltárán feláldozni mindent, csak sikerüljön a hatalomra jutás. Az új éra példát adott az önzéstelen kormányzásnak, sajátítsák ezen természetet ki az ellenzéki pártok is, s ha ez bekövetkezik, akkor sulylyal fog esni a mérlegbe Magyarország szava is, bármely előforduló kérdésben. A Serényi Béla gróf tanácsát ideje végre megszívvelni.

POLITIKAI HIREK.

A mult hét nagy eseménye Tisza István grófnak aradi beszámolója volt. Az egész politikai világ lázasan várta a kiváló államférfi nyilatkozatát és most a beszámolóbeszéd hatása alatt áll. Lelkesen és nagy figyelemmel hallgatta meg a választópolgárság Tisza magas színvonalon álló fejtegetéseit, s midőn másfél óras beszédét elvégezte, leirhatatlan lelkesedéssel, rajongással ünnepeltek. A szocialisták, titkon az ellen-

plom egyik oldalán Jezus koporsója aranyból, a mint benne az üdvözítő fekszik. — Megnéztük a nagy oltár szentélyét is, hová újra csak mi férfiak mehettünk be és hol a szentpétervári ersek-metropolita ül a szent mise alatt aranyos trónusán. A hölgyek a bársony függöny mögül bekandikálhattak a szentélybe, a hová való belépéskor szinte valami szent ihlet fogott el bennünket.

Az egyik oldalfeljáraton neki batorodtunk a templom-szolga vezetése és lámpájának világítása mellett, megmászni azt az 535 lépcsőt, mely az Izsák katedrális kupola keresztjének magasságába vezetett. A tágas feljártat mindinkább összeszorult és mi szük csigalépcsők sokaságán hágtunk fel a magasba, verejtekünk gyöngyözött a míg a harangok platójára felérkeztünk, hol fülünk zsbongott a megkondított harangok hatalmas bugásától.

Végre feljutottunk a legfelsőbb pontra, honnan körül lehetett járni a kupola keskenyebb részét és isteni látványban volt részünk, mert egész Szent-Pétervár látképét at lehetett tekinteni, a koncentrikusan vonuló utcákat, palota-sorokat, templomokat, a házak tengereit, a Néva ezüst kigyóhoz hasonlóan végig vonuló pályáját, a Néva szigeteit és a nyílt tengert. Feledhetetlen

zék is, zavart akart csinálni a vasuti érkezésnél, de a munkásság józanabb részének okos magatartása miatt, csak ostoba készülődésnek bizonyult.

Azok a hírek, amelyek a béketárgyalások sikerét jósolták, egyre jobban beigazolódnak. A pártok felfogásán nagyon észrevehető a bekésebb hangulat. Tisza aradi kijelentéseinek is bizonyára nagy része van ebben. Mert ettől a beszédől igen sokan a harc intranzigens bejelentését várták és amit kaptak, nem más, mint a bekés megoldás szükségességének és lehetőségének hirdetése. Khuen-Hédervary miniszterelnök a béketárgyalásokba csak akkor fog beavatkozni, ha a megállapodások már pozitív alakot öltöttek. A béke lehetősége mellett szól az, hogy az egész kormány a bekés kiboutakozás mellett van és a megegyezésért olyan vezetőférfiak dolgoznak, mint Tisza István, Lukacs László és Andrássy Gyula gróf. Ezek kivül a közvélemény nyomása is egyre erősebbé válik, mert az ellenzék az ország hangulata az elé az alternatíva elé állította, hogy vagy letörik az obstrukciós küzdelemben, vagy pedig teljesen elvesziti népszerűségét.

A béketárgyalásokat azért hosszabbítottak meg tíz nappal, mert Kossuth Ferenc kérte ezt Berzeviczytól, hogy ez alatt az idő alatt a fennforgó ellentéteket elsimithassa és a pártokat egységes állásfoglalásra bírja.

LEVELEZÉS.

Balázsfalva, 1911. október 18.

A balázsfalvi magyar kaszinó új otthona.

A balázsfalvi magyar kaszinó folyó hó 16-án a saját házába, új otthonába költözött, habár az teljesen készen meg nincs, de a bérházból kikellett hurcolkodnia és egy szobát úgy a hogy berendezett annyira, hogy nemcsak olvasni, hanem kártyázni is lehet. — Annak az öröme a hatása alatt, hogy a kaszinó a saját házában van, a kevés számban jelen volt kaszinói tagok közül Brun-

szepe látvány volt! Vajjon toll elege mel-tóan képes-e leírni?

Távol-közeli füstölő gyárművek bizon-yítottak, hogy Szentpétervár hatalmas és moderu gyárvaros is. Látszott a minden-irányban száguldó vonatok füstszalagja, a Neván tovauszó hatalmas hajók fekete füstje. Bugásszerűleg hatott fel hozzánk a világ-varos zsbongó élettája!

Az Izsák-tér folytatása a Mária-ter, melynek közepén I. Miklós csár 15 meter magas lovas bronz-szobra áll vasrács-csal körülvéve, mely előtt az őrtálló katona elmaradhatatlan.

Igen szép a Nagy Péternek lovas szobra, melyet II-ik Katalin csárna emeltetett. A csár lova ágaskodik és hátsó labáival egy hatalmas gránitsziklán áll, míg a lo első lábai a levegőbe vannak, mintha a csár vágatna fel egy hegyre. A gránit egyik oldalán oroszul, a másikon latinul olvasható: Petro Primo Catharina secunda. A csár jobbájával az általa alapított székesfővárosra mutat. Egyike ez a legszebb szobroknak, állítólag 425 ezer rubelbe került, mi igen szép összeg, ha elgondoljuk, mekkora volt ez az összeg annak idején.

Igen szép egyszerűségében III-ik Sándor csár lovas-szobra. A lo zablyáját harapdálva

ner Béla 20 kor, Pongrátz Simon 10 kor és Glätzer J. Mihály 10 korával járultak a kaszinó berendezési költségeihez, követe Török Bertalan hazafias példáját, a ki még az építkezés megkezdése előtt 50 koronát adományozott ugyanarra a célra. Fogadják ezen nemes tettükert a kaszinó halás köszönetet.

Vajha minél többen, de főleg mindazok, a kiknek módjukban áll, sietnének nemes adományaikkal a kaszinó segítségére, mert egy nagy nemzetiségi tenger közepén állunk és ha nem siet segítségünkre a hazafias célokra áldozatkész magyar közönség és felsőbb hely, a tenger csapkodó hullámai könnyen megsemmisíthetnek alkotásunkkal együtt.

Minden adományt köszönettel fogadunk.

Szívélyes üdvözléssel

Simonffy Alajos.

HIREK.

— **Reformáció emlékűnepe.** A helybeli református templomban október 29-én vasárnap délelőtt 10 órakor a reformáció világát átalakító nagy eseménye emlékére ünnepélyes istentisztelet lesz, a Bethlen-kollégiumi ifjusági énekkarok közreműködésével. Az ünnepélyre a közönséget, a különböző hatóságokat, hivatalokat és iskolákat ezen az uton hívja meg a lelkeszi hivatal. Október 31-én délelőtt 9 órakor a különböző iskolák növendékei részere lesz külön ifjusági istentisztelet. Az ünnepi beszédet es imádságot mindkét alkalommal Jancsó Sándor lelkesz, theol. tanár tartja.

— **Halálozás.** Mint utóbb részvétellel érte ültünk, Reich Mihály vendégfős polgártársunk, Reich Béla dr. édes atyja, f. hó 15-én 67. évében meghalt. F. hó 17-én temették el nagy részvét mellett.

— **Az „Alsófehérmegyei Tanító-egyesület“** tündes közgyűlését folyó évi november hó 4-én délelőtt 10 órakor kezdődőleg Nagyenyeden, az állami fiúiskola nagytermében fogja megtartani. Táragsorozata: 1. Himnusz, enekli a tanítóképző dalkara.

lehajtja fejet álló helyében a szürke alacsony márvány talapzaton, míg a nagy csizmás csár baránybőr sapkájával fején elgondolkozva ül a ló hátán. Nagyon szép Nagy Peter czárnak egy kisebb szobra, melyen látható, hogy a csár tüzeszélyből ment meg egy elalelt nőt és gyermekét.

Ugyiszintén említésre méltó ugyancsak Nagy Peternek az a szobra, mely őt úgy ábrázolja, mint hajóácsot, a mint egy csónakot farag.

Roppant kár, hogy a nyári szünet miatt Szent-Pétervár világhírű színházait nem tekinthettük meg, és így csak a mulatókban lehetett az estét eltölteni. Egyesek azonban megnézték Czarko Jelit és Peterhoffot, hol a czárnak remek szép nyári palotái vannak tündérszép vízesésekkel.

Mint kuriozumot említem meg, hogy Szent-Pétervárott éjjel egy órakor irtuk a levelezőlapokat egy ház falán a derengő világosságnál, várva kocsijainkat, mely további utunkra volt elviendő.

Jött aztán a sorban Helsingfors, Stockholm, Kopenhága és Berlin, de ezekről — utirajzomat egyidőre félbeszakítva — majd máskor csevegünk. Addig is viszontlátásra!

(Vége az I-ső résznek.)

2. Nagy Lajos elnököt 25 éves tanítóegyesületi elnöksége alkalmából üdvözlő Fejes Áron tanítóképzői igazgató 3. Elnöki megnyitót tart Nagy Lajos. 4. Főjegyzői jelentés az egyesület működéséről, Kádár János főjegyző által. 5. Balla István elhunyt tagtársról megemlekezik Kiss Jenő nagyenyedi állami tanító. 6. Az elemi isk. énektanításról értekezik Hackl N. Lajos énekkortatási felügyelő. 7. A paedagogia köréből felolvasást tart Elekes Viktor tanítóképz. tanár. 8. Bizottsági jelentések. 9. Indítványok. 10. Tisztújítás. A közebéd a Szeidl ettermében fog megtartani. Egy teríték ára 3 kor, 60 fill. Akik a közebéden részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat november 1-ig Kádár János főjegyzőnek jelentésék.

— **Felvételi épület építése Tövis állomáson.** A máv. kolozsvári üzletvezető-sége szeptember 5-én versenytárgyalást tartott a Tövis állomáson építendő felvételi épület munkálataira és a beérkezett ajánlatok közül egy budapesti építész fogadta el, aki az építési munkálatokat 230.712.35 koronáért vállalta el.

— **Örményszékes ref. templomra gyűjt.** Vármegyénk déli részén fekvő Örményszékes község református lakossága 48-ban elégetett templomát felépíteni szeretné. E célból kerő leveleket és gyűjtőleveket küldött szét az ország minden tájára. Adományokat a ref. egyházközség gondnoksága czimere kell küldeni Örményszékes, u. p. Ladamos.

— **A zilah—kolozsvár—tordai vasút** ügyében tartott legutóbbi értekezleten gróf Esterházy Kálmán indítványára kimondottak, hogy miután a vasút létesítése országos érdekű, pályájának elsőrendűnek kell lennie és így a vasut államvasuti vonalként építendő. Elhatározta az értekezlet, hogy Kolozsvár város törvényhatósága útján feliratot intez a kormány tagjaihoz, amelyben az összes erdélyi vármegyékkel egyetemben kéri fogja a vasut ügyének támogatását.

— **Polg. isk. tanárok Marosmenti köre közgyűlése.** Az orsz. polgári iskolai egyesület marosmenti köre, melybe az abrudbányai, dicsőszentmártoni, marosvásárhelyi, nagyenyedi, segesvári, székelykeresztúri, székelyudvarhelyi, tordai és zalatnai polgári iskolák tartoznak, f. hó 14-én Segesváron tartotta meg evi rendes közgyűlését. A közgyűlés fénypontját a kör elnökeinek Gyöngyösi István, segesvári polg. isk. igazgató 40 éves tanügyi munkásságának méltatása kepezte. A kör nevében Kovács Dániel tordai polg. isk. tanár üdvözölte, átnyújtván egyben a kör tagjainak arcképalbumát az ünnepelethez, ki a körnek megalapítója és 14 éven át elnöke. Azután a szomszéd körök képviselői ünnepeltek. Szakavatott előadást tartott Kratočil Dezső tordai tanár a polg. isk. szervezeti kérdéseiről, melyet Molnár János marosvásárhelyi tanár VII. oszt. polg. iskoláról tartott előadása követett. Urbánék Ilona javaslatot tett a polg. leányiskola továbbképző tanfolyamáról. A tisztviselők választása és az indítványok tárgyalása zárta be a gyűlést. Délben tarsasbédre gyűltek össze a gyűlés tagjai és számos vendég.

— **Elégett takarmány.** A vasuti hid és az állomás között, az órház, közelemben a vasut mellé rakta boglyába összegyűjtött szénáját Szabados váltóór. Csütörtökön délután a Kolozsvár felé menő vonatból kirepült szikráktól a boglya meggyúlt és elégett. A szabály szerint a vasuti sinektől 60 mé-

ter távolságra szabad csak takarmányfélék lerakni, ezt nem tartotta be a váltóór és szomorúan kárát vallotta.

— **Az Edison villamos színház** a régi városhaza nagytermében szombaton este 8 és ma vasárnap d. u. 5 és este 8 órakor „Az alkohol áldozatai” cz. szociális drámát mutatja be, mint reudkívül érdekes felvételt. A műsor többi része is sikerült kepekből áll. Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Felhívás.** A nagyenyedi iparos önképzőkör választmánya azon kérelemmel járul Nagyenyed város és vidéke n. é. közönségéhez, miszerint szíveskedjék az iparos önképzőkör könyvtárából olvasás végett kivett és még benem szolgáltatott vagy kinem olvasott könyveket 10 napon belül a kör könyvtárába beszovaltatni, mivel azokra könyvtára rendezése végett igen nagy szüksége van. Nagyenyed, 1911 október hó 20-án, házafias tisztelettel Tangel József kör-elnök.

— **Elfogott betörőbanda.** Veszedelmes betörőbandát fogott el folyó hó 12-én a marosújvári csendőrség. A Marosújvárt nap-nap után megismétlődő betöréses lopások ügyében Marosveresmarton kutatott a csendőrség, s itt nem hiába, mert Varga Izidor és Moldován János személyében elfogta a tetteseket. Varga Lika, kit színtelen büntetésnek vallottak, mint a kámför elparolított. Moldován József pedig jelenben katonai kötelezettségének tesz Mostárban eleget. A büntenyaról furfangos módon minden nyomot eltakartak. De a csendőrszem belát a koromsötét éjbe is. Szalmafedeles viskójuk zsuppjai között eldugva, a földben, valamint a tragadomb alatt és a kukoricza-földeken elásva megtalálta a sok lopott kincsek egész nagy halmazát. A tetteseket a gyulafehérvári ügyészre kísérték.

— **Kenyér- és zab szállítás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a 12 cs. es kir. hadtest, hadbiztonság arlejtést hirdett a kolozsvári és gyulafehérvári elemzési raktárak kerületében szükséges kenyér és zab szállítására. Pályázati határidő november 1., illetve november 2. Bővebb részletek megtudhatók fenti kamaránál.

* **Epilepszia ellen** sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyifele a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nevezve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógytsikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. E következménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hirneves specialista orvos Dr. Szabó B. Sándor honosított meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágosításért Dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykörönd-utca 18.) 281 1-1

* **Hashajtók bevásárlásánál nagyon kell vigyázni,** hogy ne olyan szert vegyünk, mely elgyengíti a gyomrot és használata után visszahatást okoz. Erre való tekintettel a maga nemében egyedül áll és utólérhetetlen a természetes

tes **Ferencz József-keserűviz,** mely nem csak enyhe ízű és biztos hatású, hanem nagy szóda-bicarbona tartalmánál fogva a gyomrot is erősíti és az étvágyat is emeli. Mindezen jó tulajdonságaiért a betegek nagyon kedvelik és a ki egy ideig használja, soha többé más hashajtóhoz nem folyamodik. A ki a valódi Ferencz József-keserűvizet nem tudja saját helységében gyógyszerészeknél vagy kereskedésekben beszerezni, az rendelje meg direkte a „Ferencz József” források igazgatóságánál Budapestben.

* **Köszönet-nyilvánítás.** Az alvinczi izr. ifjuság az izr. templom javára f. hó 15-én sikerült táncmulatságot rendezett, a melyen ugy Alvincz mint vidékének intelligenciája szép számmal vett részt. Felülizettek: Ajtay Jenő 3 kor., André Sylvius 3 kor., Benedek Károly 2 kor., Benedek Lajos 7 k. 50 fill., Bydeskuty Ede 2 kor., Béni Marton 1 kor., Bodokán Miklós 3 kor., Czuckerberger Jakab 1 k. 50 fill., Czuckerberger Ignác 2 k. 50 fill., Dragocs György 2 kor., David Izák 5 kor., Dragoneszku J. 3 kor., Eiben Sándor 2 kor., Fischer Marton 4 kor., Fischer Herman 50 fill., Gal Károly 2 kor., Goldgláncz Ábrahám 2 kor., Gyorgyevits György 1 kor., Hauer József 2 k. 50 fill., Háda Eviszálon 4 kor., Hirsch Ignác 5 kor., Hirsch József 2 k. 50 fill., Izrael Salamon 2 k. 50 fill., Izrael Mór 5 kor., Izák Adolf 4 kor., Klein Miksa 6 k. 50 fill., Klein Jakab 4 kor., König Sándor 4 kor., Lázár Adolf 2 kor., Lövy N. 1 kor., Lump Peter 1 kor., dr. Majer Ödön 20 kor., Molnár Bela 2 kor., Mózes Mór 1 kor., Nagy László 20 fill., Noszek Kálmán 1 kor., Nuszbaum Vilmos 2 kor., Pongrácz Géza 4 kor., Pick Samu 3 kor., báró Schossberger Rezsőné 6 kor., Steinherz Hermann 1 kor., Simon Izrael 2 k. 50 fill., Somló Armin 5 kor., Szopós András 1 kor., Simon Gerzon 1 k. 50 fill., Schlesinger Adolf 2 k. 50 fill., Singer Károly 2 k. 50 fill., Tövisy György 50 fill., Verköczy Károly 50 fill., dr. Vajna Izidor 5 kor., Veinberger János 1 k. 50 fill., Vlád Virgil 12 k. 50 fill. A nemes szívű adakozóknak szives adományukért ezton nyilvánítja hálás köszönetét a hitközség nevében: dr. Vajna Izidor hitközségi elnök, Simon Gerzon hitközségi jegyző. 285 1-1

Eladó ház.

Malom-utca 7. számú ház (új épület) 2 szoba, konyha és kamarával, villanyvilágítás bevezetve, ugyszintén egy

háztetek

a **Várad-i kertben eladó.** Bővebbet Malom-utca 7. sz. alatt délután 1—2 óráig.

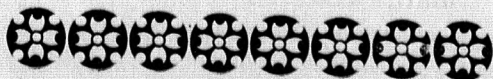
TÜZIFA FÜRÉSZELEST

olcsón vállal

Hegyi János Nagyenyed.

Telefon-szám 67.

280 2—

Nyugodtan alhat,

ha fehéreműje egész éjen át „ASSZONYDICSÉRET” mosó-kivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennyet s másnap gyorsan és fáradtság nélkül lehet a ruhát SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓ-SZAPPANAL vakító fehérre mosni, mert az „ASSZONYDICSÉRET” és a „SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓ-SZAPPAN” úgy fehéritenek, mint a nap!

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓ-SZAPPAN és az „ASSZONYDICSÉRET” mosó-kivonat tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradtságot takarít meg, ha az „ASSZONYDICSÉRET” mosó-kivonaton és SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓ-SZAPPANON kívül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénzt.

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓ-SZAPPAN és az „ASSZONYDICSÉRET” mosó-kivonat tisztaságáért.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1911. november hó 16. és 17-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és a királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

286 1-1

3141—1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Aranyösszehodol nagyközségben ujonnan rendszeresített **aljegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Fizetes a községtől 200 kor.

Állami hozzájárulás 800 kor.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérésüket eddigi alkalmaztatásuk és nyelvismeretük megjelölésével hozzám a **f. évi november hó 10-ig** adják be.

A választás napját későbbben fogom kitűzni.

A megválasztott köteles állását 8 napon belül elfoglalni.

Verespatak, 1911. október 15-én.

283 1-1

Imreh, főszolgabíró.

6730—911. közig. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyenyed r. t. város közönsége, a tulajdonát képező, Nagyenyed város területén fekvő **Tóth-utezai**, a Felenyedi község területén fekvő **„Papir”** és **„Martalatti”** nevű és Muzsnaháza község területén fekvő **„Sztítás”** nevű egyenként három kövű **lisztelő malomait**, a városi iktatóhivatalban közszemlére kitett részletes feltételek alatt,

1911. évi november hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor, a város székháza közgyűlési termében megtartandó nyilvános árverésen, az alábbi kikiáltási árak mellett örök áron eladja.

Kikiáltási ár:

1. A Tóth-utezai malomra 25,000 kor.
2. A felenyedi „Papir” malomra 12,000 kor.
3. A felenyedi „Martalatti” malomra 7000 kor.
4. A muzsnaházai „Sztítás” malomra 5000 kor.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, első ígeretük megtevétele előtt, az árverés megtartására kiküldött tisztviselő kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, bantpénzként letenni.

Zárt ajánlatoknak helye nincsen.

Városi Tanács.

Nagyenyed, 1911. október hó 16.

284 1-2

Sándor Jenő,
polgármester.

Eladó ház.

Fapiacz 14. szám alatti 4 szoba és konyhából álló házastelek kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó.

Értekezhetni: ugyanott. 762 4—

2235—1911. tkvi szám

Árverési hirdetményi kivonat.

A hosszuaszoí kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Nagyenyedi Kisigító Takarékpénztár r. t. végrehajthatóan Kapolueán Mánóilláné sz. Bogdá Anna végrehajtást szenvedő elleni 280 kor s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a hosszuaszoí kir. jbiróság területén fekvő a magyarbényei 541 sz. tkjvben A + 1 rdz. a. foglalt 853/2 hrsz. szőlőre 104 kor., a 2 rdz. a. foglalt 940/4 hrsz. szántóra 614 kor., a 3 rdz. a. fogl. lt 1344/3 hrsz. szántóra, 1345/3 hrsz. kaszálóra 592 kor., a 4 rdz. a. foglalt 1556/3 hrsz. szántóra, 1557/3 hrsz. kaszálóra 686 kor., és az 5 rdz. a. foglalt 1835/2 hrsz. kaszálóra 96 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s megtartására 1911. évi december hó 11-ik napjának délelőtt 9 óráját Magyarbénye községéhez tűzte ki azon hozzáadással, hogy a fent jelzett ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron eladatni nem fognak.

Az árverési feltételeket pedig a következőkben állapította meg:

1. Az árverés napjáig le nem járt dízsma váltás az új vevőt terheli.
2. Árverezni szándékozó köteles a fekvők kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. I. M. sz. körrendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előleges elhelyezett bantpénzről kiállított elismervényét át szolgáltatni a vevő köteles a vhn. 25. §-a értelmében a bantpénzt kiegészíteni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Hosszuaszoí, 1911. évi auzasztus hó 31. napján.

283 1-1

Nagy Miklós,
kir. jbiró.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szőttesáru.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:
LINGNER szövőgyára NAGYENYED.

Rákóczi-utca 75. számú ház
ELADÓ.

Ertekezhetni lehet Dr. **Elek Károly**
ügyvéd úrnál. 206 8-

Keresek

3-4 szobás uri lakást lehetőleg különállót, megfelelő mellékhelyiségekkel **november 1-re.**

Szives ajánlatokat elfogad a polgári leányiskola igazgatója:

278 8- **Dr SZLÁVIKÉ**

Cigarettafázók!

Egyesüjtek a cigaretta óriási áremelése miatt! Ne sajnáljatok a kis faradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-

hüvelyeket,

vagy **„OTTOMÁN“ (törökfej)**

és **„TIP TOP“** aranyzopókás

cigaretta papírt.

Köhögés és rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pémetefű czukorkáknál

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan **Réthy-felét** kérjünk, mivel sok használatlan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a **„Réthy“** név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.
Csak RÉTHY-felét fogadjanak el!

277 1-12

Mosó-, vasaló és tisztító-intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

mosó-, vasaló és tisztító-intézetemet
Viz-utca 6. sz. alól

Tövis-u. 16. sz. alá helyeztem át.

Elvállalok mindennemű férfi- és női ruhák, továbbá női kelengyék és kézimunkák tisztítását jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség további szives partfogását kéri tisztelettel

Izsó Istvánné.

Nagyenyed,

Tövis-u. 16. sz

107-

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyújt.

Alsó Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Értesítés.

Van szerencsém a n. e. közönségnek b. tudtára adni, hogy az őszi és téli idényre, „Saisoura“ megérkeztek az összes újdonságaim; u. m. nagy választék női és leányka kabátokban, kész férfi, fiu és gyermekruhákban, nagy választék hazai gyártmányu női, férfi és gyermek cipőkben, — továbbá kalap, fenérmű, botok és egyéb szőrmé arukban, nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

Saját szabóműhely!

A nagyérdemű közönség további nagybecsű partfogását kéri kiváló tisztelettel

Berkovics Béla

női, férfi-dívat és uri szabó üzlete
NAGYENYED, Főter 3

28 8-

Szolid és pontos kiszolgálás!

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Megfjít ez az átkozott köhögés.

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.

Próba-doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár

Budapest. VI., Váci-körut 77.

Nagyenyeden kapható: **U. Kovács József** örökösei gyógyszertárában és **Dr. Odor** Béla gyógyszertárában.

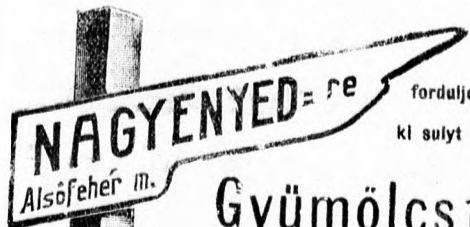
Éljen!

Egger mellpasztillája

csakhamar meggyógyított.

271 3-26

forduljon minden érdeklődő.

ki sulyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok

európai és amerikai eima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Benzin

mótorok

és lokomobílok
mint specialitás:

Föld-
gáz
moto-
rok

Drezdai motorgyár részv. társ.
Németország legrégebbi, legnagyobb motor-
gyára

vezérképviselő:
Gellért Ignác és társa

Budapest, V. Kohary-utca 4.
(Alkotmány utca sark.)

Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

1899-26

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becsé-
figyelmét a városi és vidéki úri kö-
zönségnek felhívni, hogy külföldi
utamról haza érkeztem, melyen be-
vásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint
legkényesebb igényeknek megfelelő
felső kabátokat, szalonöltönyöket,
angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket ma 60 kor. fel-
jebb is, kedvező fizetési feltételek
mellett is.

Dus választék őszi és téli angol,
francia és hazai szövetekben, me-
lyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. e. úri közönség nagybecsű párt-
fogását kérve

vagyok alázatos szolgája
GERŐ L., úri szabó.
Nagyenyed, Főtér.

221 12-

Kedvező fizetési feltételek!
Jutányos árak!

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

LAPP HENRIK fele
MÉLYFŰRÁSOK
magyar részvénytársaság
BUDAPESTEN

Jroda: Gyár:
v. Bóthory-utca 3. | X. Kőbányai út 4.

Telefon: 114-16 (interurban) Telefon: 157-72

ELVÁLLAL
MINDENMŰ FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZAMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

KOBRÁK
CZIPŐK
a legjobbak.

KAPHATÓK
Nagyenyeden és vidéke
részére kizárólag
a Nagyenyedi Fogyasztási és
Értékesítő Szövetkezettel.

153 14-24

A **KÖZTUDATBA** ment át,
hogyan is

Kállai LAJOS motorgyára

Budapest,
VI., Gyár-u 28. szám

szállítja **teljes jótállás mellett** a leghíresebb
motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára
nem tévesztendő össze más Kállai
nevű kere kedő czegekkel

139 90-25

HIRDETÉSEKET legjutányosabban
felvesz lapunk
kiadóhivatala

A városi jéggyár

összes jégtermelésének eladásával

Winkler János kereskedése

bizott meg, mely elfogad előjegyzéseket naponkénti szolgáltatásra *tablánként 30 fillér áron.*
Előjegyzésen kívül egy tábla ára 40 fillér.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

44 13-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.